پایه و رشته: دوازدهم/ انسانی نام و نام خانوادگی:	بسمه تعالی وزارت آموزش و پرورش اداره آموزش و پرورش شهرستان آمل **دبیرستان فرزانگان آمل**	نام درس: دین و زندگی نام دبیر: فضل الله نژاد تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۱۰/۱۶ مدت امتحان: ۷۵ دقیقه

بارم	شـــــــرح ســـؤال	ردیف
الف	**با توجه به آیات و حدیث به سؤالات پاسخ دهید.** ۱. طبق آیه «ثم کان عاقبه الذین اساءوا السؤای ان کذّبوا بآیات الله و کانوا بها یستهزئون» انسانی که ایمان ضعیفی دارد اگر ایمان را تقویت نکند و به گناه آلوده شود چه نتایج سوئی را برای انسان به بار می‌آورد؟ ۲. نتیجه و بازتاب اعتقاد به آیه «مالهم من دونِهِ من ولیٍّ و لایشرک فی حکمِهِ احداً» کدام یک از مراتب توحید است؟ ۳. آیه «أحَسبَ النّاسُ ان یترکوا ان یقولوا امنّا و هم لایفتنون» اولاً : به کدام سنت الهی اشاره دارد؟ ثانیاً سنت عام است یا خاص؟ ۴. آیه «قُل اِنّما أعِظُکُم بواحدهٔ ان تقوموالله مثنی و فُرادی » اولاً ترجمه کنید ثانیاً اشاره به چه مطلبی دارد؟ (ان تقوموا لله) ۵. طبق بیان حضرت علی (ع) «چه بسا احسان پیاپی خدا کسی را گرفتار کند و پرده پوشی خدا او را مغرور و..... خداوند هیچ کس را همانند کسی که به اومهلت داده امتحان و آزمایش نکرده است» به کدام سنت الهی اشاره دارد؟	۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵
ب	**ص / غ (درستی یا نادرستی) جمله‌های زیر را مشخص کنید.** ۱. «أم جعلوا لله شرکاءَ خَلَقوا کخلقِهِ فتشابَهَ الخلقُ علیهم» آیه مذکور به توحید در خالقیت اشاره دارد. ص☐ غ☐ ۲. «خداوند با علم خود مخلوقات جهان را ایجاد می‌کند» اشاره به قضای الهی دارد. ص☐ غ☐ ۳. بیت «گر نبودی اختیار این شرم چیست این دریغ و خجلت و آزرم چیست» به احساس رضایت یا پشیمانی از شواهد اختیار اشاره دارد. ص☐ غ☐ ۴. طبق بیان امام صادق (ع) «انّما المؤمن بمنزله کفه المیزان کلما زید فی ایمانه زید فی بلائه» بین ایمان و امتحان الهی رابطه مقابل و متضاد وجود دارد. ص☐ غ☐	۱
ج	**جای خالی را با واژه‌های مناسب کامل کنید.** ۱. علم محکم و استوار و به دور از خطا را .....گویند. ۲. تسلیم بودن در برابر امیال نفسانی و فرمان پذیری از طاغوت باعث می‌شود شخص درونی ناآرام و .....داشته باشد. ۳. بدون پذیرش .....هیچ نظمی برقرار نمی‌شود و هیچ زمینه‌ای برای کار اختیار پدید نمی‌آید. ۴. بیت «دلی کز معرفت نور و صفا دید به هر چیزی که دید اول خدا دید» به یکی از راههای تقویت اخلاص .....اشاره دارد.	۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵

	جمع نمره	۱۶

نمره ورقه:	با عدد		نمره تجدیدنظر :	با عدد:	
	باحروف			با حروف :	
نام‌دبیروامضاء	تاریخ		نام دبیر و امضاء		تاریخ :

www.kanoon.ir

ردیف	شـــــــرح ســـؤال	بارم
۱	**د) کشف ارتباط (هر یک از موارد راست با کدام یک از موارد سمت چپ ارتباط دارد. (دومورد اضافی است)** ۱. برو این دام بر مرغی دگرنه — الف) تقویت اخلاص (دوری از گناه و انجام واجبات) ۲. کسب توفیق — ب) آگاهی ۳. جلوه‌های توفیق — ج) ثمره اخلاص (نفوذناپذیری در برابر شیطان) ۴. سرچشمه بندگی — د) روحیه حق پذیری هـ) نصرت و هدایت به دنبال تلاش و) اختیار	د
۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵	**هـ) به سوالات پاسخ کوتاه دهید.** ۱. خداوند تدبیر و پرورش مخلوقات را به عهده دارد و کشاورز نیز پرورش و کشت زمین را بر عهده دارد بین ربوبیت خدا و ربوبیت انسان چه رابطه‌ای وجود دارد؟ ۲. در آیه «کل یوم هوَ فی شأنٍ» نیاز انسان به خدا در چه مرحله‌ای را بیان می‌کند؟ ۳. ایمان به خدا از چه جهت پشتوانه دوری از گناه است؟ (یک مورد را ذکر کنید) ۴. اگر از رسول خدا (ص) چیزی درخواست می‌کنیم آیا درخواست از جسم ایشان است؟ توضیح دهید.	هـ
۰/۵	**و) تعریف اصطلاح:** ۱. قساوت قلب :	و
۰/۵ ۰/۵	**ز) گزینه مناسب را انتخاب کنید.** ۱. آیه « ولو انَّ اهل القری امنوا و اتّقوا لفتحنا علیهم برکاتٍ من السّماء و الارض» با کدام گزینه هم مفهوم است؟ الف) من جاء بالحسنه فله عشرُ امثالها و من جاءَ بالسیّئة فلایجزی الا مثلها ب) والذین جاهدوا فینا لنهدینّهم سُبُلنا إن الله لمع المحسنین. ۲. در آیه «ان الله ربی و ربکم فاعبدوه هذا صراط مستقیم به ترتیب بـه توحیـد .....و .....اشـاره دارد و دومـی ..... اولی است. الف) ربوبیت – مالکیت – معلول و نتیجه ب- ربوبیت – توحید عملی – علت و سبب ج –ربوبیت – توحید عملی – معلول و نتیجه	ز
۱	**به سؤالات پاسخ تشریحی دهید.** ۱. عقیده افرادی که خود را مالک و ولی و پرورش دهنده (رب) جهان می‌پندارند چه نتایج و پیامدهایی دارد؟	ح
۰/۵	۲. چگونه راز و نیاز با خدا و کمک خواستن از او ما را در رسیدن به حقیقت بندگی و اخلاص یاری می‌کند؟	
۰/۵	۳. آیا محدود کردن تمایلات مادی انسان توسط احکام الهی سبب حریص شدن انسان و طغیان آن میل مـی-شود؟ یک دلیل را توضیح دهید.	
۱	۴. نیازمندی جهان به خدا در مرحله هستی و پیدایش را با دو مقدمه و نتیجه استدلال کنید.	
۱	۵. بین امتحان بشری و امتحان الهی چه تفاوتی وجود دارد؟ بیان کنید.	
۱	۶. چرا خداوند در آفرینش جهان شریکی ندارد؟ استدلال کنید.	
۱	۷. اولاً در تعالیم دینی چه عواملی موجب افزایش عمر و چه عواملی موجب کاهش عمر می‌شود نام ببریـد و ثانیـاً ایـن سنت چه نام دارد؟ عام است یا خاص؟	
۱	۸. چهار ویژگی جامعه توحیدی را ذکر کنید.	

www.kanoon.ir

www-kanoon-ir

به نام خدا

پاسخ دین و زندگی ۳، فرزانگان آمل (انسانی)

مؤلف پاسخنامه: علی اکبر افتخاری، رتبه ۴ کشوری انسانی

الف)۱_به تدریج به گناه عادت می کند و به جایی می رسد که همین ایمان ضعیف را هم از دست می دهد و همه حقایق حتی خدا را انکار می کند.
۲_ توحید در ربوبیت
۳_ابتلاء، عام
۴_به بندگانم بگو شما را فقط یک موعظه می کنم و آن اینکه به صورت جمعی و فردی برای خدا قیام کنید.
به اخلاص اشاره دارد.
۵_املاء و استدراج
ب)۱_غ ۲_غ ۳_ص ۴_غ
ج)۱_حکمت
۲_شخصیتی ناپایدار
۳_قانونمندی جهان
۴_افزایش معرفت و شناخت نسبت به خداوند
د)۱_ج ۲_د ۳_ه ۴_ب
ه)۱_ کشاورز و تدبیرش همه از ان خدا و تحت تدبیر او

www.kanoon.ir

هستند. در واقع کشاورز هم خودش و هم نیرو و توانش از ان خداست و زارع و پرورش دهنده حقیقی ، خداوند است و باید شکرگزار او باشد.
۲_نیازمندی به خدا در بقا
۳_ 1_انسان مؤمن می داند که خداوند ناظر کارهای اوست. از این رو حیا میکند که در پیشگاه او مرتکب گناه شود.در صورتی که گناهی هم از او سر زند از خداوند شرمنده میشود و توبه میکند. 2ـ انسان مؤمن می داند که خداوند انسان را بیهوده نیافریده و نسبت به اعمال وی بی تفاوت نیست؛ در روز حساب، به نیکوکاران پاداش میدهد و بدکاران را مجازات میکند. توجه به این مسئله، باعث میشود فرد مؤمن سعی در دوری از گناه داشته باشد.
3ـ انسان مؤمن در سرگردانی قرار ندارد.خداوند او را راهنمایی کرده و مشخص نموده که چه کارهایی گناه و حرام و چه کارهایی واجب است. او با اعتماد و اطمینان به دستورات الهی عمل میکند و به سوی سعادت و رستگاری پیش می رود.(یک مورد)
۴_خیر، بلکه از حقیقت معنوی و روحانی ایشان است.
و) ۱_قساوت قلب حالتی است که قلب انسان نسبت به حق تسلیم نیست، تا آنجا که نصیحت هیچ نصیحت کننده در او اثر نمیکند. این حالت باتکرار گناه پیدا میشود؛ یعنی قلب با تکرار گناه، به تدریج چنان سخت میشود که دیگر

انجام هیچ گناهی او را ناراحت نمیکند.
ز) ۱_ب ۲_ج
ح)۱_ از جمله پیامدهای آن تخریب محیط زیست، آلوده شدن طبیعت، پیدا شدن جوامع بسیار فقیر در کنار جوامع بسیار ثروتمند و مانند آنهاست. برخی از این انسان ها، مانند فرعون که انا ربکم الاعلی می گفت و خود را پروردگار بزرگ جهان معرفی می کرد، خود را مالک دیگر جوامع می دانند و برای آنها تصمیم گیری می کنند.
۲_نیایش و عرض نیاز به پیشگاه خداوند و یاری جستن از او برای رسیدن به اخلاص، غفلت از خداوند را کم میکند، محبت او را در قلب تقویت میسازد و انسان را از کمک های الهی بهره مند مینماید.
۳_اولا؛ احکام الهی انسان را از توجه به امیال مادی منع نمی کند بلکه توصیه به استفاده معتدل از انها می نماید. ثانیا؛ انسان به چیزی حرص می ورزد که نسبت به آن تحریک شود. ثالثا؛ برخی افراد منافع و تجارتشان در گسترش و افراط در تمایلات مادی است و به دنبال حریص تر شدن مردم هستند. (یک مورد)
۴_اگر به خود و اشیای پیرامون نظر کنیم خود و سایر اشیا را پدیده ای می یابیم که وجود و هستی مان از خودمان نیست. پدیده ها که وجودشان از خودشان نیست برای موجود شدن نیازمند پدیدآورنده ای هستند که

خودش پدیده نباشد بلکه وجودش از خودش باشد. در نتیجه ما و همه پدیده های جهان در پدید آمدن و هست شدن خود نیازمند افریننده ای هستیم که خودش پدیده نباشد و سرچشمه هستی باشد. این وجود برتر و متعالی خدا نامیده می شود.

۵_ در امتحان بشری ما غالبا از حقیقت درون افراد بی خبر هستیم و می کوشیم تا از طریق امتحان کردن آنها به آگاهی لازم برسیم. ولی امتحان خداوند علیم برای آگاه شدن از درون افراد نیست، بلکه برای رشد دادن و به ظهور رساندن استعدادها و نشان دادن تمایلات درونی افراد است.

۶_این تصور که چند خدا وجود دارد و هر کدام خالق بخشی از جهانند، یا با همکاری یکدیگر این جهان را آفریده اند، به معنای آن است که هر کدام از آنها محدود و ناقص هستند و به تنهایی نمیتوانند کل جهان را خلق کنند.

همچنین به معنای آن است که هر یک از خدایان کمالاتی دارند که دیگری آن کمالات را ندارد وگرنه عین همدیگر میشوند و دیگر چند خدا نیستند. چنین خدایان ناقصی، خود، نیازمند هستند و هر یک از آنها به خالق کامل و بی نیازی احتیاج دارد که نیازش را برطرف نماید.

۷_ صله رحم و محبت به خویشان و دادن صدقه عمر را افزایش می دهد و قطع رحم و بی محبتی به خویشان

www.kanoon.ir

عمر را کاهش می دهد. به سنت تاثیر اعمال انسان در زندگی او که سنتی عام است اشاره دارد.

۸_جامعه توحیدی حکومت کسانی را که خداوند به آنها حق حکومت نداده است نمی پذیرد، با انان که نسبت به خداوند و مسلمانان دشمنی می ورزند ،دوستی نمی کند، با ظالمان مبارزه میکند و بنا به فرمان خداوند از محرومان و مستضعفان حمایت می کند.